

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Мазун Д.В., гр. Е-28м

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. П.В. Смірнова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

За останнє століття туризм перетворився на потужну високорентабельну індустрію, міжсекторальний господарський комплекс, вид економічної діяльності, сферу економічних відносин, об'єкт наукового пізнання, у якому тісно переплелися економічні та соціальні інтереси світової, національних та регіональних економік, підприємницьких структур та споживачів.

Туризм – одна з найбільш високо прибуткових галузей світової економіки, що інтенсивно розвивається. На частку туристичної індустрії припадає близько 7% загального обсягу інвестицій, 10% світових споживчих витрат і третини світової торгівлі послугами. За даними Всесвітньої ради з подорожей і туризму (World Travel and Tourism Council), світова індустрія подорожей в даний час виробляє товарів і послуг на загальну суму близько 7 трлн. дол. на рік і, за наявними прогнозами, в найближчі 10 років приріст обсягів виробництва в галузі складе не менше 4,6% щорічно.

Розвиток тенденцій глобалізації світової економіки породило ряд нових явищ і процесів в туристичній сфері: виник глобальний ринок туристичних послуг, зросла інтенсивність процесів інтеграції між підприємствами і організаціями туристичної сфери, що належать різним країнам світу і, нарешті, найбільш динамічною областю розвитку туристичних послуг став міжнародний туризм.

У сучасних умовах сфера туризму стає ключовою для розвитку економіки багатьох країн світу. Туристична індустрія стимулює розвиток суміжних і залежних галузей (транспорт, будівництво, торгівлю, виробництво споживчих товарів), інвестиційну діяльність, створення нових робочих місць, розширення торгового обороту, а значить, збільшення прибутку і доходів, що надходять державі у вигляді податків. Соціальний ефект туризму виражається в оздоровленні населення і культурному розвитку особистості.

Під дією процесів глобалізації міжнародний туризм переживає суттєві трансформації: виникає і розвивається глобальний ринок туристичних послуг, посилюються і ускладнюються взаємозв'язки підприємств туристичної індустрії різних країн світу, збільшується обсяг транскордонного руху товарів і послуг галузі, поглиблюється

міжнародний поділ праці, більш широко використовуються нові інформаційні і телекомунікаційні технології. Компанії туристичної індустрії все більшою мірою орієнтуються на міжнародні стандарти діяльності, створення міжнародних систем інформації та комунікацій, нові організаційні форми інтеграції і співпраці в вигляді транснаціональних корпорацій і міжнародних мережевих об'єднань. Накопичений міжнародний досвід потребує осмислення та адаптації до умов України.

Дійсно, туристична галузь в багатьох країнах світу не тільки дає дохід на рівні провідних галузей промисловості і займає лідируючі позиції за вкладом у ВВП і державний бюджет, а й демонструє високий мультиплікаційний ефект, сприяючи розвитку широкого кола взаємопов'язаних і забезпечуючих галузей, включаючи галузі інфраструктури. У сфері туризму зайнято в світі понад 250 млн. чоловік, тобто кожен десятий з працюючих.

Принципово нові можливості для формування інтеграційних ефектів створила глобалізація світової економіки - виник глобальний ринок туристичних послуг, ринки туристичних послуг менш розвинених країн, так само як їх рекреаційний і культурний потенціал, стають все більш доступним для зарубіжних виробників.

Нами також було виявлено, що інструментами створення транснаціональних об'єднань в сфері туризму є: об'єднання брендів, створення нових підприємств за межами країни базування; впровадження загальних правил і стандартів, що підтримують фірмовий стиль обслуговування клієнтів по всьому світу; широке використання передових інтернет-технологій при бронюванні туристичних поїздок і проживання в готелях.

Вітчизняна туристична галузь набагато відстає від зарубіжних конкурентів за рівнем розвитку. Туристичні послуги надаються, як правило, невеликими компаніями за винятком туроператорського бізнесу і перевезень. Що стосується індустрії гостинності, то вона характеризується низьким рівнем кваліфікації персоналу та вкрай далека від світових стандартів цін і якості, що ускладнює її інтеграцію в міжнародні мережі.

В цілому, не приділяється належної уваги вивченню та адаптації передового зарубіжного досвіду до умов України. Складність і багатоаспектність завдань підвищення ефективності та конкурентоспроможності вітчизняної туристичної галузі вимагає розробки нової стратегічної концепції її розвитку, враховує виклики сучасної соціально-економічної дійсності, а також напрямки і методи інтеграції в глобальний економічний простір.